

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

MEITANI G. G. DANIELOPOLU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

Rolul Curței de Casație în interpretarea convențiilor, de d-l Sebastian Șerbescu, avocat.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curt. de casație și justiție, secțiunea II*: Nae V. Pleșoianu cu Ilie D. Stamate.

Curtea de apel din București, secțiunea II: D. S. Millas cu Gabriel Violatos.

Tribunalul județului Muscel: Nae G. Vasilescu cu Ministerul public.

Bibliografie.

Rolul Curței de casație în interpretarea convențiilor

— URMARE *) —

§ 9. — **Circumscrierea rolului Casației noastre prin art. 32, aliniatul 6 al legii sale organice**

50. În legislația noastră chestiunea se prezintă și mai complicat decât la francezi. Soluția largă pe care am văzut-o cadrând cu art. 969 c. civ., pare interzisă formal Casației noastre prin art. 32, al. 6 din legea ei de organizare:

«Cererea în Casație, pornită în contra unei hotărâri, sub cuvânt de rea interpretare a tocmelii, nu va fi primită decât când interpretarea dată tocmelii prin aceea hotărâre ar schimba însăși natura tocmelii». E reproducerea întocmai a art. 37 al legii din 24 Ianuarie 1861, care a înființat Curtea de Casație în țară la noi.

51. Care e sensul acestui articol? Admite el ca-

sarea pentru denaturarea convenției, sau numai pentru rea calificare? Și nu cumva jurisprudența Casației e în dezacord cu el?

Un lucru e sigur: acel text a fost introdus ca să se curme, pe cale legislativă, controversa din Franța, însă la 1861, când a fost redactat, nu apăruse încă distincția între clauzele clare și cele ambigue, la care deci nu se putea referi. Controversa se purtă numai între cele două interpretări extreme ale art. 1134 c. civ. fr. Iar la noi codul civil, cu art. 969, nici nu există. Atunci, la ce s'au gândit autorii legii din 1861?

52. Jurisprudența franceză admitea la acea epocă suveranitatea absolută a judecătorilor de fond. Legiuitorul nostru a voit să se îndepărteze dela acel sistem, fără însă a admite casarea în toate împrejurările. El a mărginit controlul Casației numai la cazurile când judecătorii fondului determinau din intenția părților elementele convenției, astfel încât să rezulte dintr'ânsele o calificare, care să schimbe ade-vărata natură juridică a contractului. Să-l facă, de pildă, oneros din gratuit, să-l numească mandat în loc de cesiune. Acestea, bineînțeles, indiferent dacă clauzele erau clare sau nu.

Li s'a părut se vede, celor dela 1861, că schimbarea naturei contractului, atrăgând după ea aplicarea unor reguli de drept cu totul deosebite de cele ce voiseră părțile, lovește interese prea mari. În cazurile ce lealalte, când reaua interpretare sau denaturarea nu influențează calificarea contractului, ci pri-

*) Vezi *Dreptul* No. 67, 68, 70 și 71 dela 6, 9, 16 și 20 Noembrie 1914.

vesc numai întinderea lui de aplicare, instanțele de fond rămân suverane; greșala, într'adevăr, ar avea aci juridicește, consecințe mai puțin importante.

Sensul precizat mai sus împacă singur litera art. 32 cu principiile juridice. În adevăr, textul acela ar fi inutil dacă s'ar referi numai la calificarea greșită a contractului, care e o pură chestie de drept, incontestabil de competența Casației¹¹¹⁾; și apoi, în asemenea caz, nu s'ar vorbi de «interpretarea tocmeii», ceace presupune aprecierea *in specie* a intențiunii părților, operație prin natura ei distinctă de acea a calificării. Dar nu poate fi vorba nici de denaturarea unei clauze clare, în sensul jurisprudenței franceze actuale, noțiunea nefiind cunoscută la epoca legiferării art. 32, și apoi denaturarea neschimbând întotdeauna *natura juridică* a contractului (ex: când aplică garanția la cazuri neprevăzute în contract), cum cere legea pentru ca recursul să fie admisibil. De altfel nici nu e impusă undevă condiția clarității clauzelor pe a căror violare se întemeiază cererea.

53. Sistemul legii noastre, așa cum l-am expus, apare, deși foarte restrictiv, mult mai juridic decât cel francez. Casația nu l-a aplicat însă niciodată în mod precis și constant. Cunoașterea prea sumară a particularităților legislației naționale, și influența atotstăpânitoare a dreptului francez, a stânjenit mult în primele timpuri formarea unei jurisprudențe originale, acolo unde împrejurările o cereau imperios. Și astăzi tradiția acoperă multe din vechile greșeli cu necontestata ei autoritate...

Au fost la început, decizii bazate pe interpretarea sus indicată a art. 32¹¹²⁾: „Numai prin reaua interpretare a condițiilor indispensabile pentru existența contractului (*essentialia negotii*) se schimbă natura tocmeii», în sensul art. 32¹¹³⁾. «Numai atunci se exercită controlul Casației când Curtea de apel determinând caracterul unui contract în raport cu legea, *dă o greșită calificare actelor*, schimbând natura tocmeii, și le așează în altă clasă de contracte»¹¹⁴⁾.

Paralel însă cu acestea, altă decizie casă pentru denaturare o hotărâre care extindea la toate hotă-

rele unei moșii cele prevăzute de părți pentru un singur hotar¹¹⁵⁾; limitele puse de art. 32 erau deci fățiș depășite. Iar câțiva ani mai târziu, se stabilea principiul că: «de câteori condițiile unui contract fiind evidente și nesuscetibile de interpretare, judecătorii le interpretează și denaturează astfel intenția contractanților, violează legea contractului și art. 37» (azi art. 32¹¹⁶⁾; se introducea prin urmare sistemul francez cu distincția clauzelor clare.

54. Timpul n'a făcut decât să mărească incoerența jurisprudenței, care nici până azi nu s'a încheiat într'un sistem conștient. Unele hotărâri cred că art. 32 privește numai ipoteza calificării greșite în drept, elementele de fapt ale contractului fiind constatate suveran de instanțele inferioare¹¹⁷⁾; altele admit pe deantregul distincția între clauzele clare și cele obscure¹¹⁸⁾; iar câteva în fine combină în chip straniu ambele idei: «dreptul instanțelor de fond de a interpreta actele și de a căuta intenția părților, nu poate merge până la *schimbarea naturii și esenței convențiilor* (prima idee), astfel cum ea va fi fost stabilită în mod clar și manifest prin conținutul actului însuși (ideia a doua), căci atunci comite în adevăr o violare formală a legii contractului»¹¹⁹⁾.

În jurisprudența noastră modernă, nu numai că nu aflăm o interpretare judicioasă a art. 32, dar acest articol nu mai e nici măcar citat în deciziile recente ale Casației; pare un text căzut în desuetudine.

55. Totuși prezența lui în legislația noastră, dacă nu cumva s'ar admite că a fost abrogat implicit de art. 969 c. civ., nu poate fi nesocotită. Trebuie deci să hotărâm că sistemul pe care, în lipsa unui text restrictiv, l-am găsit mai rațional pentru Franța, anume controlul absolut al Casației asupra interpre-

115) Cas. R. 12 Mart. 1863, Bul. p. 139.

116) Cas. R. 6 Febr. 1867, Bul. p. 95; în acelaș sens: 16 Iun. 1872 Bul. p. 194; 19 Oct. 1874 Bul. p. 241.

117) Cas. R. 18 Ian. 1883, Bul. p. 28; 26 Martie 1883, Bul. p. 314; 20 Iun. 1883, Bul. p. 662; 21 Ian. 1908, Bul. p. 166. Pentru controlul calificării, am văzut mai sus că nu e nevoie de un text special, deoarece aceasta e o chestiune pur de drept; nu acesta deci poate fi sensul art. 32.

118) Cas. R. 17 Iun. 1869; 16 Iun. 1872, Bul. p. 1914; 25 Nov. 1892, Bul. p. 994; 3 Nov. 1895, Bul. p. 1287; 9 Mai 1903, Bul. p. 652; 1 Nov. 1905, Bul. p. 1363.

119) Cas. R. 15 Nov. 1905, Bul. p. 1450.

111) V. mai sus § 4.

112) Cas. R. 27 Apr. 1863, Bul. p. 234; 5 Dec. 1866 Bul. p. 723; 29 Apr. 1868 Bul. p. 142.

113) Cas. R. 1 Febr. 1869, Bul. p. 55.

114) Cas. R. 14 Mart. 1872, Bul. p. 102; în acelaș sens: 9 Mai 1879 Bul. p. 368.

tărei convențiilor, nu e aplicabil la noi. Recursurile pentru violarea contractelor nu pot fi admise de Casația noastră decât când se constată că judecătorii de fond, prin interpretarea dată, le-au schimbat însăși natura juridică.

Restrângerea aceasta însă nu concordă nici cu interesul părților, nici, precum am arătat, cu menirea Casației. Ar fi fost mult mai bine dacă art. 32 nu există, căci atunci sistemul liberal s'ar fi putut introduce fără o intervenție legislativă.

56. Casația, atât în Franța cât și la noi, aplică testamentelor aceleași reguli în ce privește controlul interpretării lor, ca și convențiilor ¹²⁰⁾ In lipsa textelor, — art. 969 c. civ. și art. 32 L. C. Cas. nespunând nimic despre actele unilaterale — s'ar părea că interpretarea lor trebuie să rămână cu mai mult cuvânt de domeniul suveran al instanțelor inferioare. Poate că legiuitorul, considerând că faptul lor generator nu e acordul a două voințe, ce și-au stabilit în comun legea care să le guverneze raporturile, n'a voit să le dea tărie egală cu a contractelor. Și controlul nu s'ar putea sprijini pe excesul de putere al judecătorilor fondului, deoarece puterea lor în asemenea materie nu e limitată prin niciun text de lege, astfel că nu pot fi vreodată acuzați că au depășit-o.

Nevoile practice au impus însă și aci, ca în materie contractuală, un control pe care timpul tinde să-l facă din ce în ce mai sever, fără ca aceasta să lovească vre-un principiu de drept.

§ 10. — Concluzie.

57. Din toate cele spuse până acum, reiese că teoria care restrânge controlul Casației, injustificabilă în doctrină, s'a dovedit insuficientă în practica judecătorească. În schimb, câștigă teren ideea că tot ce este referitor la o interpretare de voință, fie ea a legiuitorului național sau străin, fie a părților ce încheie o convenție, fie a unui testator, cade sub cenzura Curții supreme, în mod absolut și fără distincție. Constatarea materială a faptelor numai trebuie să rămână în sfera suverană a instanțelor inferioare; interpretarea lor, adică analiza lor pentru a trage o concluzie în drept, este o chestiune pur juridică,

esențială pentru rezolvarea unui proces, și dela cercetarea ei Casația n'are dreptul să se eschiveze. Nimic în legi n'o obligă la aceasta, iar rostul său îi impune, dimpotrivă, s'o facă, pentru a putea ocroti cu folos drepturile tuturor.

Sebastian Șerbescu
avocat

(Sfârșit)

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

Audiența dela 13 Octombrie 1914

Președinta d-lui V. Râmniceanu, președinte

Nae V. Pleșoianu cu Ilie D. Stamate

HOTĂRĂRI JUDECĂTOREȘTI. — EXECUTARE. — CONTESTAȚIE. — MOTIVE DE FOND. — ART. 23, AL. 5 PR. CIV.

HOTĂRĂRI JUDECĂTOREȘTI. — FORMULĂ EXECUTORIE. — INVESTIREA ULTIMEI HOTĂRĂRI. — ART. 373, 375 ȘI 376 PR. CIV.

1° Calea contestației nefiind deschisă părților pentru a repune în discuție cece este definitiv judecat, ci fiind acordată numai aceluia care, ne fiind citat, a fost în neputință să se apere, nu însă și aceluia care, regulat citat, a neglijat ori a omis să-și producă dovezile sau să-și facă apărarea, urmează că tribunalul motivând astfel în drept respingerea unei contestațiuni care nu era bazată pe nulitatea vreunui act de procedură, ci pe un motiv care constituie însuși fondul cererii, s'a conformat art. 23, al. 5 din procedura civilă și n'a comis nici un exces de putere.

2° Hotărârile judecătorești neputând fi executate decât dacă sunt investite cu formula executorie, conform art. 135 pr. civ., pusă pe ultima hotărâre dată în aceeași cauză și rămasă definitivă, care implicit confirmă pe cele anterioare rezultă că este suficient a se investi ultima hotărâre definitivă și executorie, ca prin acest fapt să devină executorii hotărârile anterioare confirmate prin cea investită.

No. 171. — Respins recursul făcut de Nae V. Pleșoianu, contra sentinței No. 161 din 1914, a tribunalului Dolj, secțiunea III; în proces cu Ilie D. Stamate,

120) Planiol. III, no. 2749; Alexandresco, IV, partea II, p. 164.

S'au ascultat: d-l avocat Netter, pentru recurent, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Birozzi, pentru intimat, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare bazate:

I. «Pe exces de putere când tribunalul Dolj, respinge contestația la executarea sentinței civile No. 116 din 1913, a aceluiaș tribunal, investită cu formula executorie și pronunțată în materie de perimare pe motivul că nu aveam dreptul să atac menționata sentință pe cale de contestație ci numai pe cale de recurs. Tribunalul comite un grav exces de putere pentru că sentința fiind dată în materie de perimare, deci pronunțată cu recurs, eu, parte care ceream nulitatea unui act de procedură, pe baza căruia greșit se pronunțase aceea sentință de perimare, aveam facultatea de a cere nulitatea acelei sentințe, conform doctrinei și jurisprudenței constante în această materie, fie pe cale de recurs, fie pe cale de contestație la executare.

II. «Pe violarea art. 123, al. 5 pr. civ., întrucât legea obligă pe judecători sub pedeapsă disciplinară a arată în hotărâre punctele de fapt și de drept, totuși instanța de fond nu arată acele puncte pe baza cărora a respins contestația mea».

Având în vedere că motivul pe care contestatorul l'a invocat la tribunal este că rău i s'a perimat apelul prin sentința anterioară, de oarece nu s'ar fi calculat bine termenul de doi ani cerut de art. 257 pr. civ., termen care în realitate nu era expirat și prin urmare cererea de perimare nu putea fi admisă;

Considerând că acest motiv constituie însuși fondul cererei de perimare și nu este bazat pe nulitatea vr'unui act de procedură, cum se pretinde prin motivul de recurs; prin urmare tribunalul n'a comis nici un exces de putere și n'a violat nici un text de lege, când a hotărât că un asemenea mijloc trebuia propus când s'a judecat cererea de perimare, ori în recurs, iar nu pe cale de contestație care nu este deschisă pentru a se depune în discuțiune ceea ce este definitiv judecat, ci este acordată numai aceluia care, nefiind citat, a fost în neputință să se apere, nu însă și aceluia care a fost regulat citat, cum e în speță recurentul, și care a neglijat ori a omis să și producă dovezile ori să și facă apărarea;

Considerând că tribunalul motivând astfel în drept sentința sa, s'a conformat art. 23 al. 5 procedura civilă și prin urmare amândouă motivele de casare sunt neîntemeiate.

Asupra motivului III de casare bazat:

«Pe violarea art. 373 și 135 pr. civ., după care nici o hotărâre a tribunalelor sau a Curților nu se poate

executa de nu va fi investită cu titlu executoriu. Or, tribunalul Dolj, secțiunea III, contrar dispozițiilor acestui text categoric de lege, a dat ordin judecătoriei Zăreni, să execute nu numai sentința civilă No. 116 din 1913, a aceluia tribunal, investită cu titlul executor, ci a ordonat a se executa și cartea de judecată No. 227 din 1910, a judecătoriei ocolului Melinești, care nu era investită».

Considerând că, din combinațiunea textelor art. 373, 375 și 376 procedura civilă, rezultă că hotărârile instanțelor judecătorești nu se vor executa decât dacă sunt investite cu formula executorie, conform art. 135, pusă pe ultima hotărâre dată în aceiaș cauză și rămasă definitivă, și care, implicit, confirmă pe cele anterioare;

Că, deci, este suficient a se investi ultima hotărâre definitivă și executorie, ca prin acest fapt să devină executorii hotărârile anterioare confirmate prin cea investită;

Având în vedere că, în speță, cartea de judecată pentru care recurentul se plânge că rău se execută, nefiind investită — a fost apelată de către recurent, iar apelul s'a perimat printr'o sentință rămasă definitivă investită și pusă în executare;

Considerând că prin efectul perimării apelului sentința tribunalului de perimare, a confirmat implicit cartea de judecată a primei instanțe, care rămâne astfel definitivă nemaî fiind supusă nici unei căi ordinare de atac;

Că, așa fiind, o nouă formulă executorie pusă pe cartea de judecată, confirmată prin sentința de perimare nu mai are nici o rațiune a exista, ea fiind executorie de plin drept, prin formula pusă pe ultima hotărâre dată în aceiaș cauză și rămasă definitivă;

Că, așa fiind, și acest ultim motiv urmează a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 26 Septembrie 1914

Președința d-lui V. Antinescu, consilier.

D. S. Millas cu Gabriel Violatos

PERIMARE. — SENTINȚĂ. — RECURS. — CASARE. — INSTANȚĂ DE TRIMITERE. — DACĂ POATE EVOCA SI FONDUL PROCESULUI. — ART. 257 PR. CIV.

Legiuitorul rânduiind prin art. 257 pr. civ., re-

guli speciale pentru materia perimării, care nu constituie un fine de neprimire sau o simplă excepțiune, ci formează o judecată întreagă distinctă în reguli și termene și cu drept de recurs în casație, înainte de judecarea fondului, urmează că instanța de trimitere în urma casării unei decizii a Curței de apel prin care se declară perimat un apel, are competența limitată de a se pronunța numai asupra chestiunii de perimare, iar nu și asupra fondului care rămâne în competența instanței de fond înaintea căreia fusese introdus apelul a cărui perimare s'a cerut.

No. 36. — S'a prezentat oponentul D. S. Millas personal, și în numele firmei sociale I. Millas et fii, asistat de d-nii avocați Take Ionescu, B. Păltineanu și C. Xenii, și intimatul Gabriel Violatos, prin d-nii avocați Monferato și M. Antonescu.

Curtea,

Având în vedere incidentul ridicat de intimatul G. Violatos, susținând că această Curte ar fi incompetentă de a judeca în fond acest apel, care a fost introdus înaintea Curței de apel din Galați, spre reformarea sentinței tribunalului din Brăila, pronunțată în cauză; că, Curtea de Galați, fiind sezisată de o cerere de perimare din partea lui G. Violatos, a declarat apelul perimat; că făcându-se recurs, Curtea de casație a casat acea decizie, trimițându-se afacerea Curței de Iași, a cărei decizie No. 7 din 1912, fiind din nou casată, s'a trimis rezolvirea chestiunii de perimare înaintea Curței din București, care prin deciziunea No. 20 din 1913, a acestei secțiuni, a hotărât că apelul nu este perimat;

Că, G. Violatos, făcând la rândul său recurs, contra acestei din urmă decizii, recursul i-a fost respins și că în ce privește fondul apelului afacerea trebuie să se reîntoarcă la Galați, Curtea din București, fiind sezisată exclusiv cu tranșarea chestiunii de perimare;

Având în vedere că apelanții firma I. Millas & fii și D. Millas personal, susțin din contra competența deplină a acestei Curți de a pipăi însuși fondul apelului, deoarece Curtea de Galați s'a desezisat de întreaga afacere, atunci când a declarat că apelul firmei I. Millas & fii, este perimat;

Având în vedere concluziunile orale ale părților, concluziunile scrise și notele depuse la dosar conform art. 101 pr. civ.;

Având în vedere că apelul firmei I. Millas & fii, introdus înaintea Curței din Galați, contra sentinței tribunalului din Brăila cu No. 128 din 1900, a fost în adevăr declarat perimat de acea Curte prin decizia No. 1 din 1905, că pe baza recursului firmei I. Millas, Curtea de Casație a casat această decizie, pe motiv că violarea art. 69 pr. civ., adică că apelantul Millas a fost rău citat când s'a pronunțat decizia No. 1 din 1905, care a declarat perimat apelul său, trimițând afacerea Curței de Iași; că, această Curte judecând și dânsa că apelul este perimat, decizia sa No. 7 din 1912, atacată cu recurs, a fost din nou casată sezisându-se Curtea de București, care prin deciziunea No. 20 din 1913, pronunțată de această secțiune, a declarat că apelul nu a fost perimat; că, în fine, G. Violatos, făcând recurs la rândul său, Curtea de casație a confirmat deciziunea No. 20 din 1913, mai sus menționată;

Având în vedere că G. Violatos, asimilând cazul de față cu acela al unei casări parțiale, susține că Curtea de București avea o competență limitată numai la chestiunea perimării, care odată rezolvită, fondul procesului se cuvine să se treacă înapoi la Curtea de Galați; că, art. 257 din noua procedură civilă, a rânduit în ce privește perimarea, o procedură specială, făcând din această chestiune un litigiu cu totul deosebit de fond; că, în lipsa unui text care să devestească Curtea de Galați, este drept ca părțile să treacă la judecătorii naturali, deoarece soluțiunea în chestiunea perimării nu poate avea nici o influență asupra fondului, care nici n'a fost atins până acum în apel și prin urmare nu s'ar putea spune că judecătorii Curței de Galați ar fi jigniți întru ceva în condescendența ce li se datorește, căci de fapt s'au pronunțat numai asupra perimării, lăsând neatins fondul pretențiunilor în litigiu;

Având în vedere că apelanții I. Millas & fii și D. Millas personal, sprijinesc opunerea lor pe principiul că judecătorii instanței de trimitere, după casare au plenitudinea dreptului de a pipăi întreaga afacere; că, în specie, nu ne găsim în cazul unei casări parțiale; că, Curtea de Galați, declarând perimat apelul, a tranșat definitiv litigiul dintre părți; că, pentru dânsa apel nu există și sentința tribunalului Brăila,

a rămas în picioare, și prin urmare nu este vorba de a se desvesti Curtea de Galați, căci ea s'a pronunțat asupra întregului litigiu, și judecătorii instanței de trimitere, adică Curtea de București, trebuie să pipăe întregul proces, perimare și fond, fără de care s'ar jigni independența primilor judecători silindu-i să cerceteze un apel care pentru ei nu ar fi ființă; că, atât doctrina cât și jurisprudența franceză invocate de G. Violatos, nu-și are aplicațiunea în specie, negăsindu-ne în cazul unei casări parțiale; că, în fine, în materie de incompetență, legea de procedură investeste instanța de trimitere cu dreptul de a evoca fondul, principiu care trebuie aplicat și în cazul de față;

Având în vedere că noua lege de procedură civilă a rânduit prin art. 257, o procedură urgentă și specială, cu privire la perimare, acordând chiar dreptul de recurs în casație, deosebit de fondul însuși a procesului, că din complexul dispozițiilor citatului text reiese că legiuitorul a înțeles să facă din această chestiune o judecată distinctă, pentru a curma cât mai repede litigiul asupra punctului de a ști, dacă acel ce a pornit o acțiune, sau a introdus un apel, este sau nu culpabil de neglijență în căutarea dreptului său, — scopul perimării fiind de a impedi ca străgănirea proceselor, atât de dăunătoare siguranței ce trebuie să aibă fiecare asupra dreptului său și a averii sale.

Considerând că, în adevăr, conform art. 335 pr. civ., când prima instanță și-a declinat competența și instanța de apel găsește neîntemeiat acest declinator, ea poate evoca fondul și judecă procesul în întregul său, că însă nu există asimilare posibilă între această dispozițiune și cazul nostru, deoarece Curtea de București ar fi trebuit prin analogie, în momentul când a decis că nu este perimare, să și intre în cercetarea fondului, ceea ce însă n'a făcut, și aceasta se explică prin aceea că, recursul fiind făcut numai asupra perimării, instanța de trimitere nu putea să examineze și să tranșeze decât această chestiune;

Considerând că, deși mai pe urmă această deciziune la rândul ei atacată cu recurs de Violatos, a fost confirmată de Inalta Curte, secția III, prin decizia cu No. 387 din 1913, dar de aci nu se poate trage concluziunea că Curtea de București ar fi fost investită prin această confirmare și cu cercetarea fondului apelului, întrucât dela început nu a avut

plenitudinea dreptului de a rezolvi și fondul, fiind dedusă în judecata sa ca instanță de trimitere numai chestiunea perimării, care în legiuirea noastră nu formează numai un fine de neprimire, o excepție ca ca oricare alta, dar din contră o judecată întregă, distinctă, în reguli și termene deosebite, cu drept de recurs în casație înainte de tranșarea fondului și precum în cazul când Curtea de Galați ar fi judecat că nu există perimare, Curtea de trimitere n'ar fi putut să rețină și fondul, presupunând că ar fi judecat la fel cu cea dintâiu, tot astfel și în cazul de față, afacerea, în ce privește fondul, urmează a fi trimisă Curței de Galați, care nu a pipăit și nu a atins întru nimic cuprinsul procesului în sine, și prin urmare nu se poate zice că deciziunea sa No. 1 din 1905, dată asupra perimării, ar putea influența întru ceva judecata fondului.

Pentru aceste motive, în majoritate, admite incidentul, declină competența, etc.

Semnați: D. A. Mavrodin, I. Coandă, N. N. Săulescu, Em. Miclescu.

Opiniune

Difer de opinia majorității pentru următoarele motive:

Având în vedere incidentul ridicat de G. Violatos prin apărătorul său, că această Curte este incompetentă să judece fondul procesului dintre D. I. Millas, personal și numele firmei sociale D. I. Millas & fiu cu Gabriel Violatos, deoarece nu a fost sezisată de Inalta Curte de casație decât numai cu judecarea perimării opoziției, iar fondul procesului trebuie să se judece de Curtea de apel din Galați, instanță competentă, pentru care a cerut trimiterea dosarului la acea Curte;

Având în vedere că procesul dintre G. Violatos și firma „I. Millas & fiu” a fost judecat în prima instanță de tribunalul Brăila, secția II, care a respins acțiunea firmei prin sentința No. 128 din 1900;

Că, lăcându-se apel, opoziția a fost perimată de Curtea de apel din Galați, secția II, prin deciziunea No. 1 din 1905;

Că, respingându-se contestația firmei și făcându-se recurs, Inalta Curte a casat deciziunea Curței de Galați care perimase opoziția pe motiv că firma nu fusese bine citată în instanță, și a trimis a face-rea în judecata Curței de apel din Iași care e de-

cis ca și Curtea de apel din Galați, că opoziția este perimată;

Că, făcându-se din nou recurs în contra acestei deciziuni a Curței de apel din Iași, Inalta Curte a casat și a trimis afacerea în judecata Curței de apel din București, care urmând jurisprudența acestei Inalte Curți, a respins cererea de perimare. Violatos făcând recurs în contra deciziunii Curței de apel din București și respingându-i-se, a rămas bine și definitiv judecat, că opoziția firmei „I. Millas & fiu” în contra deciziunii Curței de apel din Galați este în vigoare;

Având în vedere că punându-se termen pentru ca să se judece în fond acest proces dinaintea Curței de trimitere din București, G. Violatos, a cerut declinarea de competență, pe motiv că până acum nu s'a judecat dinaintea Curților de apel decât perimarea opoziției și prin urmare a apelului făcut de firma Millas, iar fondul de care a fost sezisată Curtea din Galați nu a fost de loc atins întrucât Inalta Curte trimitând procesul la Curtea din București, a casat numai deciziunea de perimare și prin urmare numai această chestiune a fost trimisă în judecarea acestei Curți; astfel că procesul în fond urmează să fie judecat de Curtea din Galați care este instanța de drept comun competentă;

Că, afară de aceasta, este lucru judecat, întrucât Curtea de apel din București când a judecat perimarea ca instanță de trimitere, într'unul din considerentele sale din deciziunea dată în ziua de 15 Mai 1913, zice că dânsa este chemată a statua numai asupra cererii de perimare făcută de P. Violatos;

Având în vedere că, este de principiu, că Inalta Curte când casează o deciziune conform legii sale organice, este datoare să trimeată afacerea la o instanță de acelaș grad cu instanța a cărei hotărâre s'a casat și la alți judecători decât cei care au pronunțat prima deciziune pe baza principiului de condescendență pentru primii judecători;

Că, ca consecință a acestui principiu, instanța de trimitere are plenitudinea dreptului de a evoca întreaga afacere cu excepțiunea numai în cazul de casări parțiale, în care, partea din deciziune pentru care nu s'a făcut recurs rămâne în picioare constituind lucru judecat, iar acea casată urmează să fie examinată de instanța de trimitere;

Având în vedere că, în speță, nu ne găsim în fața unei casări parțiale; fiindcă odată ce Curtea de Galați a hotărât, că, prin perimare, nu mai există apel,

n'a mai rămas nimic din hotărârea casată; numai în cazul când sus numita Curte ar fi decis că apelul nu este perimat, numai atunci ar fi putut evoca fondul, fiindcă nu se desezisate nici un moment de dânsul;

Având în vedere că, chiar Inalta Curte de casație investește Curtea de trimitere din București fără nici o distincțiune sau rezervă, astfel că Curtea de apel din București nu poate fără vre-un text de lege și în contra dispozitivului Inaltei Curți să trimeată afacerea în judecata Curței de apel din Galați;

Având în vedere că, G. Violatos a obiectat că perimarea fiind o instanță specială, Curtea din Galați are în fața ei două procese deosebite, astfel că judecându-se unul de către instanțele de trimitere prin casare, rămâne acum să se judece cel-alt, adică fondul de către Curtea de apel din Galați;

Considerând că peremțiunea nu poate constitui un proces distinct de procesul principal, ea nefiind decât o excepțiune de decădere, o fine de neprimire care se grevează de acelaș proces fără a se repartiza pentru judecarea ei la diferite secțiuni după cum se urmează cu cele-lalte procese deosebite;

Că, peremțiunea se aseamănă cu nulitățile de formă ca și cu prescripțiunile de fond, fiind în strânsă legătură cu ființa procesului, de oarece de primirea sau respingerea ei depinde continuarea sau stingerea întregii afaceri;

Că, dacă legiuitorul din 1900 a prevăzut în procedura civilă că dânsa să se judece prin o cerere separată cu termene scurte și fără dreptul de apel, aceasta s'a hotărât, după cum rezultă din expunerea de motive a legiuitorului, numai pentru a se crea un nou proces, ceace ar fi fost în contradicție cu scopul însuși al peremțiunei care este să împuțineze numărul pricinilor;

Considerând că decizia Curței de apel din București din 15 Mai 1913, dată asupra perimării, nu poate constitui lucru judecat, întrucât prin acea deciziune nu s'a desbătut chestiunea care se pune astăzi în discuțiune, adică chestiunea incompetenței, ci era vorba numai de perimarea opoziției făcută de firma Millas dinaintea Curței de apel din Galați;

Că, dacă s'au strecurat în considerente cuvintele: «că Curtea este chemată a statua numai asupra cererii de perimare făcută de Violatos», aceasta nu poate constitui lucru judecat, fiindcă nu are nici o legătură cu dispozitivul deciziunii și sunt cu totul streine de ceiace se judecă în acea afacere.

Pentru aceste motive, suntem de opiniune a se respinge incidentul ca nefondat.

Semnăt: V. Antinescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MUSCEL

Audiența dela 16 Martie 1914

Președința d-lui N. Jac. Constantinescu, președinte

Nae G. Vasilescu cu Ministerul public

BANCROTĂ SIMPLĂ. — ELEMENTELE DELICTULUI. — ÎNCETAREA STĂRII DE FALIMENT. — ART. 876, 877 ȘI 881 C. COM.

În materie de faliment ca și în infracțiunile prevăzute de codul penal, exercițiul acțiunii publice fiind cu totul independent de exercițiul acțiunii civile, din această separațiune rezultă că tribunalul corecțional, sezizat în mod regulat, are competența și datoria de a constata dacă sunt îndeplinite elementele de fapt ale delictului de bancrută, adică încetarea de plăți și calitatea de comerciant, independent dacă starea de faliment a fost ridicată.

Tribunalul,

Asupra opoziției făcută de Nae G. Vasilescu din Câmpulung, în contra sentinței corecționale No. 545 din 1914, a acestui tribunal prin care este condamnat 50 lei amendă, în folosul fiscului.

Ascultând concluziunile d-lui procuror și pe inculpat în apărare :

Având în vedere că oponentul Nae G. Vasilescu, este dat în judecată și condamnat pentru faptul de bancrută simplă ce a comis în calitate de comerciant ;

Având în vedere că numitul oponent astăzi în instanță depune copie după deciziunea comercială No. 6 din 1913, a Curței de apel, secția 4 din București, cu care dovedește că i s'a ridicat starea de faliment ca nefiind în încetare de plăți și susține prin d-nii avocați I. Manolescu și P. Rizeanu, că odată ce a stabilit că nu este falit, nici bancrutar nu poate să fie, cerând achitarea lui ;

Considerând că, în drept, în materie de faliment, ca și în infracțiunile prevăzute de codul penal, exercițiul acțiunii publice este cu totul independent de exercițiul acțiunii civile.

Din această separațiune rezultă că tribunalul corecțional, sezizat în mod regulat, are competența și datoria de a constata dacă sunt îndeplinite elementele de fapt ale delictului de bancrută, adică încetarea de plăți și calitatea de comerciant ;

Considerând că, în speță, se stabilește din hotărârea comercială cu No. 32 din 1912, pronunțată de acest tribunal, că numitul oponent este comerciant și că a încetat plățile, cu care ocaziune a fost declarat în stare de faliment, sezizând tribunalul corecțional cu cercetarea și judecarea faptului de bancrută ;

Având în vedere că, din actele din dosar, din raportul d-lui judecător-sindic și din însăși mărturisirile făcute de numitul inculpat prin interogatoriul ce i s'a luat la cabinetul de instrucție, se stabilește de asemenea că numitul falit N. Vasilescu, în urma încetării plăților, a plătit mai mulți creditori în detrimentul masei credale, că nu a ținut în regulă registrele conform art. 22 și următorii din codul comercial, că nu a făcut inventariul anual și că, în cele trei zile dela încetarea plăților, nu a făcut declarațiunea prevăzută de art. 699 c. com., și prin urmare bine tribunalul a făcut în contra sa aplicațiunea art. 876, al. 4 și 5, art. 877, al. 1 și 3, combinat cu art. 881 c. com., texte de lege care s'au citit în ședința publică și sunt reproduse în sentința opozată ;

Că, prin urmare, opozițiunea în speță este nefondată și urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, în unire cu concluziile d-lui procuror, respinge ca nefondată opozițiunea.

Semnați : N. Jac. Constantinescu, B. Patraulea.

BIBLIOGRAFIE

Codurile uzuale, noua ediție publicată de d-l C. Hamangiu, consilier la Curtea de apel din Craiova, într'un singur volum format mare în 4°, de aproape 600 pagini, în genul ediției franceze *de servietă* Dalloz, cuprinzând totalitatea codurilor uzuale române în vigoare cu toate modificările suferite dela promulgarea lor până în prezent

Depozit la librăria editoare Alcalay & Comp.

Prețul volumului flexibil legat în piele, lei 25

*

În aceeași editură va apare în curând **Codul de procedură civilă**, a doua ediție, [adnotat cu doctrina și jurisprudența până la zi de d-l Em. Dan.

* * *

Legea nouă pentru înscrierea firmelor publicată în broșură de librăria editoare Alcalay & comp.

Prețul 50 bani.